

Kuukausiraportti – heinäkuu 2024

1364/02.00.02/2024

Aluehallitus 28.08.2024 § 168

Lisätiedot	Talousjohtaja Ismo Rouvinen ismo.rouvinen@siunsote.fi Puh. 013 330 4506
Päätösehdotus	Hyvinvointialuejohtaja Leivonen Kirsi: Aluehallitus merkitsee kuukausiraportin heinäkuulta tiedokseen.
Päätös	Hyväksyttiin.
Selostus	<p>Aluehallituksen hyväksymän talousarvion täytäntöönpano-ohjeen mukaisesti toiminnan ja talouden toteutumista käsitellään kuukausittain johtoryhmässä, laajennetussa johtoryhmässä sekä aluehallituksessa. Lisäksi taloudesta ja sitovien tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan osavuosikatsauksilla aluevaltuustolle, aluehallitukselle ja tarkastuslautakunnalle. Osavuosikatsauksia tehdään kolme kertaa vuodessa; tammi-maaliskuun, tammi-kesäkuun ja tammi-syyskuun tiedoilla. Neljäs eli viimeinen raportti on tilinpäätös, joka kattaa koko vuoden seurannan. Talouden toteutumista on arvioitava kokonaisuutena ja aluehallitukselle laaditaan tulosenuste sekä katsaus strategisten mittareiden ja strategisen uudistusohjelman toteumasta kuukausiraportoinnin yhteydessä.</p> <p>Strategiset mittarit</p> <p>Hyvinvointialueen strategiset mittarit on johdettu strategisen uudistusohjelman viidestä kärjestä eli menestystekijästä. Strategiset mittarit (taulukko 1) ovat aluehallitukseen ja -valtuustoon nähden sitovia.</p> <p>Tavoitteenamme on, että toimintamme on asiakaslähtöistä ja laadukasta. Asiakaskokemusta mitataan NPS-tunnusluvun avulla kaikilla palvelutuotannon toimialueilla. Organisaatiotasoisesti tavoitetasoksi on asetettu, että NPS > = 75. Asiakaspalautejärjestelmän käyttöönottoprojekti on edennyt kevään aikana ja mittaaminen on saatu käyntiin toukokuussa. Koko organisaation toteumaluku heinäkuussa oli 75 eli tavoite olisi toteutumassa.</p> <p>Tavoitteenamme on järjestää asukkaillemme heidän tarvitsemansa palvelut oikea-aikaisesti ja lakisääteisissä ajoissa. Palvelujen saatavuutta arvioidaan ”liikennevalomallin” avulla: punainen < 80 %, keltainen 80–90 % ja vihreä 90–100 % palveluista toteutuu lakisääteisessä ajassa. Tätä mittaria on mahdollista tarkastella kuukausittain. Hyvinvointialuetasolla</p>

toimialueiden mittareiden keskiarvo on heinäkuun lopussa 88,4 %, joten mittari on tavoiteasetannan keskivaiheella. Mittarin tavoitearvo on heikentynyt 5,6 prosenttiyksikköä edellisen kuukauden tilanteesta.

Tavoitteenamme on, että hyvinvointialueella on riittävä, osaava ja hyvinvoiva henkilöstö. Tavoittelemme henkilöstön sairauspoissaolojen vähentämistä vähintään viidellä prosentilla vuoden 2023 tasosta. Heinäkuun lopussa sairauspoissaolot ovat vähentyneet edellisvuodesta 11,0 %, joten mittari on tavoitteessa.

Tavoitteenamme on, että toimintamme on taloudellisesti kestäväällä pohjalla. Hyvinvointialueen rahoitusmallissa vuosikate on tunnusluku, jonka perusteella tulevien vuosien lainanottovaltuudet määritellään. Vuoden 2024 tavoitteena on, että vuosikate on vähintään miljoona euroa. Hyvinvointialueetasolla tavoitteen toteutumista seurataan tilikauden tuloseennusteen perusteella kuukausittain. Heinäkuun taloustietojen perusteella vuosikate olisi asettumassa noin -16,0 milj. euron tasolle, joten taloustavoite ei olisi toteutunut. Tunnusluku on edelliskuuden tasolla ja tavoitteen saavuttaminen on erittäin haasteellista meneillään olevista laajoista säästötoimenpiteistä huolimatta.

Tavoitteenamme on, että olemme luotettava organisaatio asiakkaillemme ja työntekijöillemme. Tämän tavoitteen toteutumisesta saadaan tietoa vuosittain toteutettavalla Luottamus & Maine-tutkimuksella. Tavoitteena on, että organisaatiomielikuva kehittyy myönteiseen suuntaan ja sijoitumme viiden parhaan joukkoon hyvinvointialueiden vertailussa. Luottamus & Maine-tutkimus valmistuu kuluvan vuoden toisella puoliskolla, jolloin mittari päivittyy.

Talousarvion toteutumiseen liittyvät riskit

TA24-kirjaan on sisällytetty talousarvion toteutumiseen liittyviä taloudellisia riskejä. Talousarvioon on sisällytetty valtionrahoituksen kasvun (2,53 %) suuruinen kustannusten kasvu, mikä ei alkuvuoden toteuman perusteella ole riittävä. Strategisen uudistusohjelman toteutumisessa on tunnistettu haasteita. Uudistusohjelmaan tuotiin korvaavia toimenpiteitä ensimmäisessä osavuositarkastuksessa, jotta ohjelmaan liittyviä riskejä saataisiin pienennettyä.

Kuluvana vuonna on tärkeää seurata strategisena riskinä olevaa hyvinvointialueen arviointimenettelyn mahdollisuutta. Taulukossa 2. on arvioitu arviointimenettelyn taloudellisten kriteerien toteutumista tunnuslukujen perusteella. Tällä hetkellä näyttää, että vuosikate pitäisi olla kuluvan vuoden tilinpäätöksessä vähintään 15–17 milj. euron tasolla, jotta edellytykset eivät realisoituisi. Viimeisimmän talouseennusteen perusteella vuosikate on jäämässä reilusti negatiiviseksi. Tällä hetkellä lähes kaikilla hyvinvointialueilla arviointimenettelyn kriteerit täyttyvät, minkä vuoksi valtiovarainministeriön kynnys käynnistää arviointimenettelyprosesseja on tänä vuonna korkea. Kriteerien lisäksi jo yksi lisärahoitus voi laukaista arviointimenettelyn, tämä ei ole Pohjois-Karjalassa tällä hetkellä uhkana.

Talouseennuste

Talousennusteen (taulukko 3.) arvioidaan kuluva vuoden lopussa olevan 32 milj. euroa alijäämäinen, mikä on 17 milj. euroa talousarviota sekä edelliskuukauden tasolla. Muutetussa talousarviossa strategiseen uudistusohjelmaan sisällytetty 10 milj. euron talouden tavoiteohjelma on jaettu toimialueille sekä tuloslaskelmaan. Merkittävimpiä talousarviosta poikkeamia ovat palvelujen ostojen kehitys, joka vuodesta toiseen jatkuu talousarviota suurempana. Tällä hetkellä palvelujen ostoissa on yhteensä noin 18 milj. euron ylityspaine muutettuun talousarvioon verrattuna.

Lomapalkkavelka on viimeisinä vuosina kasvanut muutamalla miljoonalla eurolla ja sama kehitys näytti jatkuvan alkuvuoden aikana. Ennen kesälomakautta tehtyjen säästötoimenpiteiden myötä lomapalkkavelan kasvun arvioidaan tässä vaiheessa kääntyneen tavoiteltuun suuntaan eikä lomapalkkavelan odoteta huonontuvan kuluva vuoden tulosta.

Nyt arvioidun talousennusteen lisäksi talouden toteumassa on arviolta reilun 20 milj. euron lisäriski, joka on vaarassa realisoitua, ellei talouskehitystä saada käännettyä tavoiteltuun suuntaan. Lisäriskiä tällä hetkellä aiheuttavat talousarvioon sisältyvät omaisuuden myynnit, strategisen uudistusohjelman toteutuminen, tytär- ja osakkuusyhteisöjen kulukehitys varsinkin ict- ja laitoshuoltokustannuksissa sekä ylityspaineet aineissa, tarvikkeissa ja tavaroissa. Arvio lisäriskien suuruudesta on hiukan alentunut ennen kesälomakautta olleeseen tilanteeseen verrattuna.

Kun tiedossa olevat arviot sekä tulo- että menopuolen merkittävimmistä tekijöistä huomioidaan, niin hyvinvointialueen tulosennusteen arvioidaan olevan 17 milj. euroa talousarviota huonompi. Pelkkä strategisen uudistusohjelman toteuttaminen ei riitä, joten toimialueet ovat kartoittaneet 1. osavuositarkastuksesta lähtien lisää tehostamistoimenpiteitä ja kulujen väliaikaisia karsimisia. Nämä on myös laitettu toteutukseen. Lisätoimenpiteiden vaikutuksia on nähtävillä toimialueiden toteumatiedoissa, mutta palvelujen ostojen poikkeava kehitys on viemässä talouden kehitystä entistä kauemmaksi talousarviosta.

Strateginen uudistusohjelma

Taulukossa 4. on kuvattu talouden tavoiteohjelman 10 milj. euron eteneminen. Tällä hetkellä eurotavoitteesta 8 % on toteutettu ja reilut 50 % etenee suunnitellusti. Haasteita toimenpiteiden toteutumisessa arvioidaan olevan 30 % osalta ja 12 % ei etene tai valmistuu alle tavoitteen. Eniten haasteita on henkilöstöohjelman ja palvelutuotannon kehittämisohjelman toteuttamisessa.

Lakisääteisyden turvaamisen osalta (taulukko 6) noin 89 % on joko toteutunut tai toteutumassa suunnitellusti. Tällä hetkellä 11 % osuudessa arvioidaan olevan haasteita. Strategisen uudistusohjelman oletetaan heinäkuun lopun tilanteen perusteella toteutuvan kuitenkin tavoitteiden mukaisesti, vaikka riskejä uudistusohjelman toteuttamiselle on selkeästi havaittavissa. Mahdolliset muutostarpeet uudistusohjelmaan arvioidaan tarkemmin syksyllä.

